

การพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR)

The Development of English Communication Listening and Speaking Abilities for Prathomsuksa 5 Students by The Total Physical Response

ปานุน วรณสุข¹ และ จิระพร ชะโน²
Panun Wannasuk¹ and Jiraporn Chano²

Received : 8 พ.ย. 2562

Revised : 1 ก.ค. 2563

Accepted : 1 ก.ค. 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) พัฒนาความสามารถของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในด้านการฟังภาษาอังกฤษ 2) พัฒนาความสามารถของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในด้านการพูดภาษาอังกฤษ ให้ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80 และ 3) ศึกษาพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง กลุ่มเป้าหมายการวิจัย ได้แก่ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 10 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง จำนวน 7 แผน 14 ชั่วโมง แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ จำนวน 20 ข้อ แบบประเมินพฤติกรรมการกล้าแสดงออก วิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งมีวงจรการปฏิบัติ 3 วงจร ได้แก่ วงจรปฏิบัติการที่ 1 ใช้แผนการเรียนรู้ที่ 1-2 วงจรปฏิบัติการที่ 2 ใช้แผนการเรียนรู้ที่ 3-5 และวงจรปฏิบัติการที่ 3 ใช้แผนการเรียนรู้ที่ 6-7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่าความสามารถด้านการฟัง การพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและพฤติกรรมการกล้าแสดงออก โดยการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ให้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 มีรายละเอียดแต่ละวงจร ดังนี้ วงจรที่ 1 มีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 7 คน นักเรียนไม่กล้าพูด ไม่กล้าแสดงออก และออกเสียงไม่ถูกต้อง วงจรที่ 2 มีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 8 คน นักเรียนมีความเข้าใจและคุ้นเคยกับคำศัพท์มากขึ้น และวงจรที่ 3 มีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 10 คน นักเรียนเชื่อมโยงจากสิ่งที่ครูได้อธิบายและเปรียบเทียบกับคำที่กลุ่มตนเองได้

คำสำคัญ : ความสามารถด้านการฟังและการพูด, ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร, การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR)

Abstract

The objectives of this research were 1) to develop English listening abilities, 2) to develop English Speaking abilities of Prathomsuksa 5 Students to pass the criteria 80 percent, and 3) to study Assertive Behavior of students who learned by The Total Physical Response. The target group was 10 Prathomsuksa 5 students. Research instruments included; 7 plans for 14 hours in learning by The Total Physical Response, English listening and speaking abilities test, and Assertive Behavior evaluation Form. Action research approach used in this study composed of 3 cycles, the first cycle used lesson plans 1 and 2, the second cycle used lesson plans 3, 4 and 5, and the third cycle used lesson plans 6 and 7. The statistics used for analyzing the collected data were percentage, mean and standard deviation. The results of the study were as follows: each cycle of developing English Communication Listening Speaking and Assertive Behavior Abilities by The Total Physical Response to pass the criteria 80 percent. The first cycle, 7 students passed

¹ นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อีเมล: panun80@gmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Master Student, Program in Education Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Mahasarakham University, Email: panun80@gmail.com

² Assistant Professor, Ph.D., Faculty of Education, Mahasarakham University

the criteria. Students were afraid to speak English and mispronounced English words. The second cycle, 8 students passed the criteria: Students understood and be familiar with English vocabulary increasingly. The last cycle, 10 students passed the criteria. They could connect what the researchers described and compared with the values of their own group work that was validated.

Keywords : Listening and Speaking Abilities, English Communication, The Total Physical Response (TPR)

บทนำ

โลกปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติม และเพื่อการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อให้สามารถนำประเทศไปสู่การแข่งขันด้านเศรษฐกิจ เข้าใจความแตกต่างทางการเมือง และวัฒนธรรม ในฐานะที่เป็นพลเมืองโลกในยุคโลกาภิวัตน์ การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศจะช่วยให้ผู้เรียนมีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถสื่อสารกับชาวต่างชาติได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและมั่นใจ มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาและวัฒนธรรมต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีความเข้าใจและภาคภูมิใจในภาษาและวัฒนธรรมไทย สามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ไทยไปสู่สังคมโลก การจัดการสอนภาษาต่างประเทศในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคาดหวังว่า เมื่อผู้เรียนเรียนภาษาต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา ผู้เรียนจะมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราว และวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558 : 2)

สำหรับประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษ และได้สนับสนุนให้มีการพัฒนาความสามารถทางภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะพื้นฐานที่สำคัญ โดยใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เมื่อภาษาอังกฤษทวีความสำคัญมากขึ้น จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนเป้าหมายสำคัญในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ คือ ให้ผู้เรียนมีสมรรถนะการสื่อสารสามารถใช้ทักษะทั้ง 4 คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษ จึงถือเป็นเครื่องมือในการแสวงหา และสื่อความรู้ข้อมูลความบันเทิงได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งค้นคว้าสื่อสารที่สำคัญ นอกจากนี้ยังต้องการให้ผู้เรียนมีทักษะในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งหมายถึง สามารถเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเอง มีเทคนิคในการเรียนและจัดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (อรุณี วิริยะจิตรา, 2555 : 2) ซึ่งมีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ได้กำหนดสาระการเรียนรู้ออกเป็น 4 สาระ คือ สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก โดยมุ่งหวังให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก โดยสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลก ได้อย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งเป็นการเตรียมคนสู่ประชาคมอาเซียนโดยสิ่งที่ชัดเจนมาก คือ ครูควรเน้นที่การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558 : 124)

สภาพปัญหาในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยเฉพาะทักษะการฟังและการพูดอาจมีปัจจัยสำคัญที่ทำให้ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร โดยเฉพาะกิจกรรมในชั้นเรียนด้านทักษะการฟังและการพูด จะมีลักษณะใช้การบรรยาย หรือผู้สอนไม่นำกิจกรรมการสอนที่เน้นภาษาเพื่อการสื่อสารมาจัดกิจกรรม รวมทั้งนักเรียนส่วนมากไม่ชอบพูดได้ตอบหรือซักถามในห้องเรียน และไม่กล้าใช้ภาษาอังกฤษเพราะอายหรือกลัวผิด ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลโดยตรงต่อผู้เรียน ซึ่งไม่สามารถนำข้อมูลที่ได้เรียนรู้มาประยุกต์ใช้ในการสื่อสาร (สุทัศน์ สังคะพันธ์, 2557 : 107-108) รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนภาษาอังกฤษในทักษะการฟังและพูดยังใช้การฝึกทักษะที่ขาดความเป็นระบบที่ดี แต่สำหรับสิ่งที่ยากลำบากและสำคัญในการจัดกิจกรรมภาษาอังกฤษ คือ ทำอย่างไรให้นักเรียนสนใจและกล้าที่จะพูด เด็กบางกลุ่มที่มีความสนใจในเรื่องของภาษาอยู่ก่อนแล้วมีแนวโน้มที่จะเรียนภาษาอังกฤษได้ดีกว่า และความสนใจนี้เป็นตัวทำให้เกิดความแตกต่างด้านความสามารถระหว่างนักเรียนด้วยตนเอง ซึ่งถ้าโรงเรียนที่ต้องการยกระดับด้านภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนของตน เพื่อเตรียมในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โรงเรียนควรเน้นที่การพัฒนาทักษะด้านการสื่อสารเบื้องต้นก่อนเรื่องอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรเพิ่มกิจกรรมการฟังและการพูดให้เด็กได้ฝึกฝนการออกเสียงให้ถูกต้อง เพราะการฝึกฝนจะช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้อย่างแม่นยำและนำไปใช้ได้จริง (สถาบันภาษาอังกฤษ,

2559 : 19) ซึ่งวิธีการเรียนสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่เหมาะสมควรใช้การฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดทักษะการสื่อสารทางภาษาผ่านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในห้องเรียน ในการเกิดการเรียนรู้สู่การนำไปใช้ได้จริง (มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม, 2558 : 369) ดังนั้นการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้เกิดทักษะการฟัง ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานก่อนอันจะนำไปสู่ทักษะการพูด เมื่อรับสารเข้ามาผ่านกระบวนการแปลผล และเกิดการเรียนรู้สู่ทักษะการอ่าน และเขียนในลำดับต่อไปโดยเน้นการสื่อสารแบบองค์รวม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558 : 42)

จากผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในปีการศึกษา 2558 และ 2559 ที่ดำเนินการทดสอบโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) โดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งจากรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ฉบับที่ 5 ค่าสถิติแยกตามกลุ่มสาระจะพบว่า สาระที่โรงเรียนควรเร่งพัฒนาเนื่องจากคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ คือสาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสารซึ่งได้คะแนนระดับโรงเรียนอยู่ที่ 21.54 ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศ คือ 35.35 และฉบับที่ 2 ค่าสถิติแยกตามมาตรฐานการเรียนรู้สำหรับโรงเรียน มาตรฐานการเรียนรู้ที่โรงเรียนควรเร่งพัฒนา เนื่องจากคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนต่ำกว่าคะแนนระดับประเทศ ได้แก่ มาตรฐาน ต 1.2 ต 1.1 และ ต 1.3 ตามลำดับ จากรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ปีการศึกษา 2560 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ของโรงเรียนบ้านผาผ่อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครราชสีมา เขต 7 มีผลคะแนนอยู่ในระดับต่ำ ตั้งแต่ระดับชั้น ป.1-ป.6 ซึ่งชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นั้น พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) มีคะแนนอยู่ที่ 50 คะแนน จะเห็นได้จากแบบรายงานคุณภาพการศึกษา (รศ.4-5/2559) ร้อยละของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดที่ผ่านเกณฑ์การประเมินความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และแบบรายงานผลสัมฤทธิ์กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา, 2560 : 8-11) ซึ่งข้อมูลเหล่านี้แสดงให้เห็นว่านักเรียนประสบปัญหาในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ซึ่งจะส่งผลต่อทักษะการสื่อสารทางภาษาของผู้เรียนด้วย

จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ซึ่งมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ในสาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสารจะเน้นในเรื่องการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยกำหนดตัวชี้วัดให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง คำขออนุญาต และคำแนะนำง่าย ๆ จากการฟังและอ่าน อ่านออกเสียงประโยค ข้อความและบทกลอนสั้น ๆ ตามหลักการอ่าน และบอกความเหมือน ความแตกต่างระหว่างการอ่านออกเสียงประโยคชนิดต่าง ๆ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน การลำดับคำ ระบุและวาดภาพสัญลักษณ์ หรือเครื่องหมาย ตรงตามความหมายของประโยคและข้อความสั้น ๆ เขียนแผนผัง แผนภูมิ แสดงข้อมูลจากเรื่องที่ฟังหรืออ่าน บอกใจความสำคัญและตอบคำถามจากการฟัง และอ่านบทสนทนา นิทานง่าย ๆ หรือเรื่องสั้น ใช้ถ้อยคำ น้ำเสียงและกิริยาท่าทางอย่างสุภาพตามมารยาท ตอบคำถาม บอกความสำคัญของเทศกาล วันสำคัญ งานฉลอง และชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา ค้นคว้า รวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น นำเสนอด้วยการพูดและเขียน ใช้ภาษาในการฟัง พูด อ่าน เขียน เรื่องราวเกี่ยวกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ในสถานศึกษา พูดและเขียนแสดงความต้องการ แสดงความรู้สึก ขอความช่วยเหลือ ตอบรับ ปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือ แสดงความรู้สึกของตนเอง พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้น ๆ ขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัวและเรื่องใกล้ตัว ใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือสืบค้น รวบรวมข้อมูล บอกความเหมือน ความแตกต่างระหว่างเทศกาล และงานฉลองของเจ้าของภาษากับของไทย รักในความเป็นไทย ใฝ่รู้ใฝ่เรียน และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ จะเห็นได้ว่าการฟังและการพูด เป็นทักษะที่ควรได้รับการพัฒนาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้เกิดทักษะการฟังซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานก่อนอันจะนำไปสู่ทักษะการพูด เมื่อรับสารเข้ามาผ่านกระบวนการแปลผล และเกิดการเรียนรู้สู่ทักษะการอ่าน และเขียนในลำดับต่อไป

จากการศึกษาวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (Total Physical Response Method : TPR) ที่บุกเบิกโดย เจมส์ แอชเชอร์ (James Asher) ศาสตราจารย์ด้านจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย เป็นวิธีการสอนที่เน้นบทบาทความเข้าใจ การรับรู้อาษาเป็นภาษาที่สองของนักเรียนโดยมีหลักการสำคัญ คือ เน้นบทบาทของความเข้าใจในการฟัง ด้วยการให้ปัจจัยที่มีความหมายและใช้คำสั่งสั้น ๆ ง่าย ๆ ครูจะพูดพร้อมแสดงท่าทางหรือปฏิบัติตามประโยคคำสั่งนั้น แล้วให้นักเรียนปฏิบัติตาม จนนักเรียนมีความพร้อมที่จะปฏิบัติด้วยตนเอง โดยที่ครูไม่ต้องเป็นแบบให้การแสดงท่าทางในการฝึกด้วยประโยคคำสั่งเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะจะทำให้เด็กเรียนเข้าใจและสื่อความหมายได้ตรงที่สุด Asher ได้นำวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางนี้มาทดลองใช้ในปี ค.ศ. 1969 และได้ผลสรุปว่าการเรียนภาษาจะได้ผลช้าลง ถ้าผู้เรียนรีบร้อนที่จะพูดจนเกินไป ก่อนที่จะสามารถฟังภาษาให้เข้าใจ และได้เรียนรู้คำศัพท์มากพอสมควรแล้ว วิธีการสอนนี้เป็นวิธีหนึ่งที่เหมาะสม

ต่อการนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่เริ่มเรียนภาษาต่างประเทศ (Asher, 1982 : 34) ซึ่งเป็นหลักการที่สอดคล้องกับพื้นฐานหลักอันเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ใช้ในการเรียนภาษาที่สอง ได้แก่ ทักษะการฟังต้องมาก่อนทักษะการพูด เนื่องจากเด็กมักจะสนใจข้อความหรือประโยคที่ซับซ้อนก่อนจึงจะสามารถพูดประโยคดังกล่าวได้ ข้อความหรือประโยคที่ใหญ่หรือพ่อแม่ใช้พูดกับเด็กโดยปกติมีความสัมพันธ์กับกริยาท่าทางและข้อความส่วนใหญ่ดังกล่าวมักเป็นประโยคคำสั่ง เช่น “มานี่” หรือ “จับมือพ่อ/แม่ไว้” จากกริยาท่าทางและการสังเกตจะเห็นว่า การแสดงของร่างกายของเด็กทั้งหมด (Whole Body) แสดงให้ทราบว่าเด็กเข้าใจข้อความหรือเสียงที่พูดหรือไม่เพียงใด การฟังเป็นทักษะเบื้องต้นที่ทำให้เกิดความพร้อม (Readiness) ที่จะพูดต่อไป ดังนั้นการเตรียมความพร้อมนี้จะรีบเร่งไม่ได้ เมื่อเด็กเกิดความพร้อมจากการได้ฝึกความเข้าใจในการฟังแล้ว เด็กจึงจะเริ่มพูดได้เองตามธรรมชาติ (Asher, 1982 : 35) วิธีสอนนี้มุ่งเน้นให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ที่สนุกสนานในการเรียน ผู้สอนได้สื่อสารกับนักเรียนทั้งชั้นและเป็นรายบุคคล ทำให้ครูรู้จักและเข้าใจนักเรียนมากยิ่งขึ้น การเรียนภาษาจึงเป็นเรื่องสนุกและง่ายขึ้น ครูผู้สอนทราบได้ทันทีว่าผู้เรียนเข้าใจบทเรียนหรือไม่ (สมิตรา อังวัฒนกุล, 2550 : 76-78)

การนำวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (Total Physical Response Method : TPR) ได้พัฒนาการเรียนรู้ด้วยการตอบสนองด้วยท่าทางมาใช้ในการสนทนา เล่าเรื่อง เป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนฟังคำสั่งพร้อมกับตอบสนองด้วยท่าทางที่เหมาะสม การสอนแบบ TPR นี้เกิดจากสมมติฐานที่ว่าสมองของมนุษย์สามารถรับรู้ภาษาใด ๆ ก็ได้ รวมทั้งภาษาใบ้ วิธีการเล่าเรื่อง หรือสนทนาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ยังเป็นการขยายวงคำศัพท์ของผู้เรียนด้วย ในการเรียนรู้ผู้เรียนจะได้ฟังดู แสดงท่าทาง สนทนา เล่าเรื่อง และเขียนนิทานที่ได้ฟัง การเรียนรู้วิธีนี้ ผู้เรียนจะได้ใช้ภาษาที่เรียนอย่างเข้มข้น เน้นการสื่อสารเป็นการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตามคำสั่งตามสถานการณ์และตอบสนองด้วยท่าทางที่เหมาะสม ครูสอนคำศัพท์ใหม่ให้นักเรียน โดยใช้ท่าทาง รูปภาพ และคำศัพท์ที่คุ้นเคยในชีวิตประจำวัน นักเรียนจับคู่สลับกันทำกิจกรรมฝึกคำศัพท์ใหม่ คนแรกบอกคำศัพท์อีกคนหนึ่งแสดงท่าทางที่เพื่อนบอก ครูพูดประโยคสั้น ๆ โดยใช้ท่าทางและรูปภาพประกอบให้นักเรียนฟัง แล้วนักเรียนนำมาเล่าซ้ำ นักเรียนนำประโยคมาพูดต่อกันเป็นตอนสั้น ๆ พร้อมแสดงท่าทางประกอบ และให้นักเรียนพูดเลียนแบบประโยคโดยใช้คำศัพท์ที่เรียนมาแล้ว พร้อมแสดงท่าทางและใช้รูปภาพประกอบ ลักษณะสำคัญของการสนทนา เล่าเรื่อง โดยนำวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางมาใช้ในการสนทนาหรือเล่านิทาน ซึ่งทำให้ผู้เรียนสนุกสนานมากขึ้น และผู้เรียนยังสามารถใช้ภาษาในการเล่าเรื่องและบรรยายได้ด้วย (พรสวรรค์ สีป้อ, 2552 : 65-71)

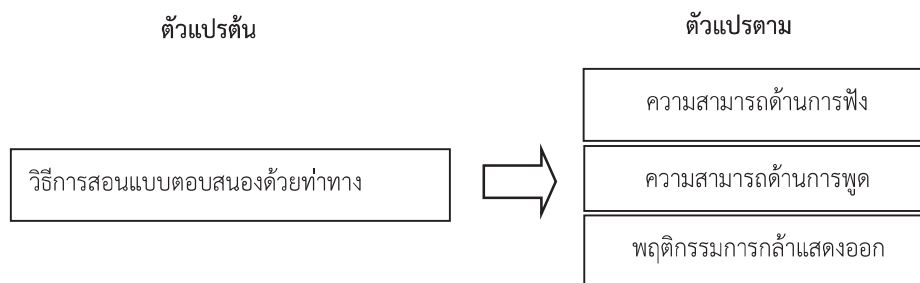
จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ข้อมูลแนวคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะนำวิธีการสอนมาพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารแบบตอบสนองด้วยท่าทางของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพราะวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางเป็นวิธีสอนที่ไม่เสียเวลาในการเรียนการสอนมากนัก และนักเรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยตรงจากการปฏิบัติ อีกทั้งเป็นวิธีการสอนที่ไม่ฝืนธรรมชาติของการสอนภาษา คือ สอนตามลำดับทักษะโดยเริ่มจากการฟัง พูด อ่าน และเขียน เมื่อเริ่มต้นเรียน นักเรียนใช้ทักษะการฟัง ฟังให้เข้าใจ และค่อยพูดได้ตอบพร้อมแสดงท่าทางประกอบ ทำให้นักเรียนสามารถเลียนแบบจากการฟังและการพูดได้อย่างถูกต้องเมื่อนักเรียนได้ดูและลงมือปฏิบัติเองทำให้เกิดความทรงจำที่ถาวรและต่อเนื่องไปยังทักษะอื่น ๆ ผู้วิจัยมีความมุ่งหวังที่จะใช้วิธีสอนโดยแบบตอบสนองด้วยท่าทางให้กับนักเรียน สามารถแก้ปัญหาที่นักเรียนที่มีปัญหาด้านความสามารถทางด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ เมื่อนักเรียนฟังแล้วสามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ โดยการแสดงท่าทางและเล่าได้ตอบได้ โดยมีกิจกรรมให้นักเรียนฟังคำศัพท์ใหม่ แสดงท่าทางประกอบ ฟังเรื่องราวที่เล่า พูดคำศัพท์ พูดเล่าเรื่อง เพื่อพัฒนาความสามารถทางด้านการฟังและการพูด และส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก การเข้าร่วมกิจกรรมเรียนวิชาภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ ส่งผลให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทางให้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
2. เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทางให้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง

กรอบแนวคิด

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง ที่บุกเบิกโดย Asher (1982 : 34) มี 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ครูเสนอคำศัพท์ใหม่ ขั้นที่ 2 นักเรียนจับคู่พร้อมแสดงท่าทาง ขั้นที่ 3 ครูบอกประโยค ขั้นที่ 4 นักเรียนพูดประโยคพร้อมแสดงท่าทาง ขั้นที่ 5 นักเรียนเลียนประโยคพร้อมแสดงท่าทาง แนวคิดนี้ได้กำหนดเป็นตัวแปรต้น ส่วนตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดวิเคราะห์ และความพึงพอใจในการเรียน โดยแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ดังภาพประกอบ 1 ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิด การพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านผาผั่ง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 3 ชนิด ได้แก่

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 7 แผน 14 ชั่วโมง ซึ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมการเรียนการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ (Pre-test และ Post-test) 40 คะแนน จำนวน 2 ชุด โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics) แบ่งเป็น

ชุดที่ 1 แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟัง ลักษณะเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ จำนวน 10 ข้อ 20 คะแนน

ชุดที่ 2 แบบทดสอบวัดความสามารถการพูด โดยเป็นแบบทดสอบปากเปล่า จำนวน 10 ข้อ 20 คะแนน

2.3 แบบประเมินพฤติกรรมการกล้าแสดงออกการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการ มีขั้นตอนดังนี้

3.1 ปฐมนิเทศนักเรียนก่อนจะดำเนินการสอน เพื่อทำความเข้าใจถึงกระบวนการและวิธีการเรียน

3.2 ดำเนินการ โดยในชั่วโมงแรก เป็นการทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อวัดความสามารถในการฟัง

พูดภาษาอังกฤษ

3.3 ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น จำนวน 7 แผนการจัดการเรียนรู้ 14 ชั่วโมง ดังนี้

3.3.1 Rooms in my house	2 ชั่วโมง
3.3.2 English for Communication: Listening	2 ชั่วโมง
3.3.3 Parts of the Body	2 ชั่วโมง
3.3.4 How to make a sandwich	2 ชั่วโมง
3.3.5 Things in classroom	2 ชั่วโมง
3.3.6 Animal	2 ชั่วโมง
3.3.7 Greeting	2 ชั่วโมง

ในระหว่างทำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นั้น ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนในแต่ละครั้ง โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง

3.4 หลังจากดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว ทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้ข้อสอบชุดเดิม ตรวจสอบให้คะแนน

3.5 นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการหาร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยวิเคราะห์ความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังเรียน โดยใช้วิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง และวิเคราะห์พฤติกรรมกล้าแสดงออกการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผลในลักษณะการบรรยาย โดยแบบบันทึกผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

สรุปผล

การพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แบ่งการวิจัยเป็น 3 วงจรปฏิบัติการ สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

1. ความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทางให้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 พบว่าวงจรปฏิบัติการที่ 1 นักเรียนที่ไม่สามารถทำกิจกรรมได้ล่วงหน้าสำเร็จเท่าที่ควร จึงทำให้การดำเนินการสอนช้าลง เพราะนักเรียนไม่เข้าใจคำสั่งของแต่ละขั้น ไม่กล้าถามผู้วิจัยเมื่อเกิดข้อสงสัย วงจรปฏิบัติการที่ 2 เนื่องจากนักเรียนยังไม่เข้าใจคำศัพท์ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ปรับเปลี่ยนวิธีการจนทำให้เกิดการดำเนินการกิจกรรมเป็นอย่างดี และวงจรปฏิบัติการที่ 3 นักเรียนได้รับการพัฒนาสามารถเชื่อมโยงจากสิ่งที่ผู้วิจัยได้อธิบายในชั่วโมงที่แล้ว และเปรียบเทียบกับคำที่กลุ่มตนเองได้จนทำให้นักเรียนทุกคนสามารถผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ได้

2. ความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทางให้ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80 พบว่าวงจรปฏิบัติการที่ 1 นักเรียนยังขาดความสนใจการสอนของครู ผู้วิจัยได้สร้างความมั่นใจให้นักเรียนโดยการแทรกกิจกรรมสนุกสนาน เพื่อสร้างแรงกระตุ้นและให้เกิดการเรียนรู้ วงจรปฏิบัติการที่ 2 นักเรียนสามารถฝึกการพูดคุยกับเพื่อนในกลุ่มได้ดีขึ้น โดยผู้วิจัยทำการทบทวนเนื้อหาเดิม และวงจรปฏิบัติการที่ 3 แม้ว่ายังขาดการรอบคอบในการทำแบบทดสอบ แต่นักเรียนมีการตรวจสอบความถูกต้องงานของกลุ่มตนเอง ซึ่งทำให้นักเรียนรู้ถึงแนวทางและสิ่งที่ตนเองต้องปรับปรุง

3. พฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง พบว่าวงจรปฏิบัติการที่ 1 นักเรียนไม่กล้าแสดงออกมีความขลาดอายเวลาทำท่าทางประกอบ ส่งผลให้การดำเนินการสอนล่าช้าลง วงจรปฏิบัติการที่ 2 ยังมีนักเรียนบางคนที่ไม่กล้าแสดงออกในการทำท่าทางประกอบ ครูจึงสร้างบรรยากาศที่สนุกสนาน และวงจรปฏิบัติการที่ 3 นักเรียนทุกคนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมได้ดีขึ้น

อภิปรายผล

จากงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 10 คน ที่ได้รับการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) ได้ผลจากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ จำนวน 3 วงจรปฏิบัติการ ผ่านเกณฑ์ประเมิน โดยได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป มีจำนวน 7 คน 8 คน และ 10 คน ตามลำดับ จากวงจรปฏิบัติการสุดท้าย จึงทำให้นักเรียนมีการพัฒนาความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ ผ่านเกณฑ์ประเมินทุกคน ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ที่ปรากฏผลเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก แผนการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีการวางแผนการสร้างอย่างมีขั้นตอน เป็นระบบมีวิธีการที่เหมาะสม โดยสามารถสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้มีความสุข สนุกสนาน เหมาะสมกับชั้นเรียนที่ผู้เรียนมีความสามารถต่างกัน ผู้เรียนสามารถจำได้ดี เพราะการเคลื่อนไหวจะช่วยกระตุ้นประสาทรับรู้ของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของพิชิตตา ติวรงค์ (2560 : 94) ได้วิจัยการพัฒนาความสามารถด้านการฟัง การพูดภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าจากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคลด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง จำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้ นักเรียนสามารถแสดงท่าทางและปฏิบัติตามคำสั่งได้อย่างเข้าใจ ถูกต้อง ถือได้ว่าวิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (Total Physical Response Method : TPR) เป็นวิธีสอนที่เหมาะสมในการสอนฟัง พูด เนื่องจากนักเรียนได้แสดงออกท่าทาง การเคลื่อนไหวร่างกายตามความหมายของคำศัพท์ ซึ่งนักเรียนเกิดความสุขสนุกสนานในการออกท่าทาง ทั้งของตนเองและเพื่อนร่วมชั้น ทำให้นักเรียนไม่เครียดในการปฏิบัติและรู้สึกดีต่อการเรียนรู้ทำให้นักเรียนจดจำคำศัพท์จากการปฏิบัติจริงในทุกขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวีรวรรณ ราโช (2561 : 63) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง เพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่านักเรียนที่ได้เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทางเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้ เช่น บอกความหมายคำศัพท์บอกรายละเอียดของเรื่องและแสดงท่าทางโดยใช้บทบาทสมมติได้ นักเรียนสามารถเชื่อมโยงและทำความเข้าใจในบทเรียนแต่ละเนื้อหาได้เป็นอย่างดี เนื่องการเรียนด้วยเทคนิควิธีนี้จะเน้นถึงความสุขสนุกสนาน และไม่ทำให้เกิดความเครียดในการเรียน

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 10 คน ที่ได้รับการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) ได้ผลจากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ซึ่งจากวงจรปฏิบัติการสุดท้าย จึงทำให้นักเรียนมีการพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ผ่านเกณฑ์ประเมินทุกคน ที่ปรากฏผลเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้สร้างแผนการสอนโดยเริ่มจากการเลือกรูปแบบการสอนและเรียบเรียงหน่วยการเรียนรู้ การศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คู่มือการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เอกสารต่าง ๆ วิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์เนื้อหา ผลการเรียนรู้ ศึกษางค์ประกอบในการเขียนแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ แล้วจึงลงมือสร้างแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของพรสวรรค์ ขาวแร่ (2562 : 29) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านพอกหนองเข้ อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ พบว่าการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนในขั้นปฏิบัติด้านทักษะการฟัง-พูดของ นักเรียน 11 คน จากจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่สามารถฟังและปฏิบัติหรือตอบคำถามได้บ้าง แต่ต้องใช้เวลาในการคิด และทบทวนคำถามของครูก่อนที่จะตอบหรือปฏิบัติในสิ่งที่ครูพูด ส่วนด้านพฤติกรรมกรเรียนรู้ภาษาอังกฤษ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่กล้าแสดงออกและไม่กล้าขอเป็นอาสาสมัครในการปฏิบัติกิจกรรมเพราะไม่มั่นใจและกลัวผิด เนื่องจากการออกเสียงและคำศัพท์ไม่ได้ นักเรียนถนัดในกิจกรรมที่ร่วมกันทำเป็นกลุ่มมากกว่าการปฏิบัติกิจกรรมคนเดียว และมีบางส่วนที่ยกข้อถกกันบ้าง อีกทั้งยังสอดคล้องกับ Krashen and Terrel (2015 : 26) ที่กล่าวว่าในการเรียนการสอนภาษาแก่ผู้เริ่มเรียน ผู้สอนจึงควรเลือกวิธีการสอนที่เน้นทักษะการฟัง แล้วจึงพัฒนาขึ้นเป็นทักษะการพูด พบว่าวิธีสอนแบบการตอบสนองด้วยท่าทาง หรือ TPR เป็นวิธีการสอนภาษาตามแนวธรรมชาติที่เหมาะสมสำหรับผู้เริ่มเรียนภาษาตามวัยและธรรมชาติการเรียนรู้ภาษา วิธีการนี้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกฝนการฟังมาก ๆ พร้อมทั้งปฏิบัติตามหรือโต้ตอบด้วยท่าทาง เพื่อสื่อความหมายทำให้ผู้เรียนจำคำศัพท์ได้เร็ว เรียนรู้ได้รวดเร็วมีความคงทนในการเรียนรู้ และสามารถพูดได้ เมื่อได้รับการฝึกฝนนานพอสมควร ผู้เรียนรู้สึกมั่นใจในการพูด เป็นเหตุให้มีแรงจูงใจที่จะเรียนต่อไป และมีทักษะในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้วิธีการสอนแบบการตอบสนองด้วยท่าทาง หรือ Total Physical Response นี้ มีผลการค้นคว้าที่ยืนยันประสิทธิภาพของการสอนวิธีนี้มากมาย ซึ่งได้ทำการทดลองกับกลุ่มผู้เรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา และใช้ผลดีกับการเรียนการสอนภาษาที่สองทุกภาษาอีกด้วย ซึ่งในกิจกรรมมีองค์ประกอบ คือ คู่มือสำหรับ

การใช้กิจกรรม ผลจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเมื่อนำไปหาประสิทธิภาพแบบกลุ่ม และภาคสนาม พบว่ามีค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 78.04/79.23 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และกิจกรรมที่ได้พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์ 80/80

3. พฤติกรรมการกล้าแสดงออกของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง พบว่านักเรียน กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าซักถาม กล้าตอบคำถาม สามารถแสดงสีหน้าท่าทางในการพูดได้เหมาะสม น้ำเสียงสอดคล้อง กับความรู้สึก ด้านการทำงานมีการวางแผนเพื่อเตรียมแสดงท่าทางต่าง ๆ ตามที่ครูได้บอกประโยค มีการสนองความต้องการ ความสนใจของเด็ก เด็กต้องการเรียนรู้ ส่งผลให้เด็กมีความตั้งใจ เอาใจใส่ที่จะค้นคว้าหาคำตอบ ด้วยความกระตือรือร้น อยากค้นคว้า อยากรู้ อยากแก้ปัญหา มุ่งมั่นในการทำงาน จนสำเร็จตามเป้าหมาย ที่ปรากฏผลเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดกิจกรรมในแต่ละวันคำนึงถึงความสมดุลระหว่างกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาในด้านต่าง ๆ การดำเนินงานและความต่อเนื่อง ของกิจกรรมและเป็นไปอย่างราบเรียบตามธรรมชาติ ไม่เร่งรีบ จัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่อบอุ่น ปลอดภัย ให้กำลังใจ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ มีการติดต่อประสานงานกันอย่างใกล้ชิดระหว่างครูและผู้ปกครอง ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม มีการให้ แรงเสริม ยอมรับเด็กตามศักยภาพของเด็ก จัดกิจกรรมที่มีการฝึกให้นักเรียนแข่งงานกันทำผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกัน ตลอดจน การมีบทบาทที่เหมาะสมในการเป็นสมาชิกของกลุ่ม จึงทำให้นักเรียนเกิดการกระตุ้นที่จะลงมือปฏิบัติกิจกรรม สามารถพัฒนาตนเอง ได้อย่างเต็มศักยภาพ และมีคุณภาพสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของภักทรวดี ปันติ (2559 : 67) พบว่านักเรียนที่ได้เรียน โดยใช้แผนการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง มีพฤติกรรมการกล้าแสดงออกในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก เหตุที่เป็นเช่นนี้ เพราะการพัฒนาพฤติกรรมการกล้าแสดงออก มีการวางแผนในการดำเนินการและกำหนดขั้นตอนในการฝึก เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบุคคลที่ต้องการจะพัฒนา

สรุปได้ว่า การพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 โดยการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) ส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมการกล้าแสดงออกมากขึ้น มีทักษะการฟัง และการพูดสูงขึ้น เพราะมีการจัดสิ่งแวดล้อมที่มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้และปฏิบัติจริง เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ปฏิบัติ มีความท้าทาย ความสามารถของนักเรียน กระตุ้นให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อค้นหาวิธีการสื่อสารที่มาจากความสนใจ และความต้องการของนักเรียน นักเรียนมีการวางแผนการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมพฤติกรรมการกล้าแสดงออก ทักษะการฟัง และการพูดของนักเรียนให้สามารถพัฒนาตนเองให้สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผู้สอนควรคำนึงถึงกิจกรรมการเรียนการสอนและหน่วยการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำกิจกรรมการเรียน การสอนให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ และเพื่อให้เกิดการเสริมสร้างพฤติกรรมการกล้าแสดงออกทางด้านต่าง ๆ ซึ่งผู้เรียน สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

1.2 ผู้สอนควรมีการศึกษาข้อมูลพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของผู้เรียนตั้งแต่เริ่มเรียนในแต่ละรายวิชา เพื่อจะได้พัฒนาให้ผู้เรียนมีความกล้าแสดงออกอย่างต่อเนื่อง

1.3 การจัดการเรียนการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) ควรมีเวลาเพียงพอในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อีก กิจกรรมควรมีลักษณะแตกต่างจากตัวอย่างที่สอน เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดการท่องจำ

1.4 ผู้สอนควรจะอธิบายในแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียด เพื่อไม่ให้ผู้เรียนเกิดความสับสน และยกตัวอย่างประกอบ ประโยคภาษาอังกฤษ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่ครูต้องการให้เกิดตามจุดประสงค์การเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรใช้กิจกรรมที่หลากหลาย เช่น เกม เพลง สื่อจริงในการสอน เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะการฟังและการพูด พร้อมแสดงท่าทางประกอบ

2.2 ควรนำวิธีสอนนี้ไปใช้กับการสอนวิชาอื่น ๆ จะทำให้นักเรียนจดจำคำศัพท์และประโยคในบทเรียนได้ดี และยังสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้สนุกสนานมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาค้นคว้าผลของการใช้วิธีสอนโดยการเล่าเรื่องแบบตอบสนองด้วยท่าทางในการเรียนการสอน ที่มีต่อตัวแปรอื่น ๆ เช่น ความคงทนในการฟังและพูดภาษาอังกฤษ หรือความกล้าแสดงออกของผู้เรียน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ปัทมิตา ดิวงค์. (2560). *งานวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- พรสวรรค์ ขาวแร่. (2562). *การพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรสวรรค์ สีป้อ. (2552). *สุดยอดวิธีสอนภาษาอังกฤษนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่*. กรุงเทพฯ: ไทยร่มเกล้า.
- ภัทรวดี ปันติ. (2559). *งานวิจัยเรื่องผลการใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางที่มีต่อทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ และการกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกมล-เรียม สุโกศล (บ้านผาใต้)*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม. (2558). *กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ป.4-6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- วีรวรรณ ราโช. (2561). *งานวิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง เพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สถาบันภาษาอังกฤษ. (2559). *คู่มือการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแนวใหม่*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา. (2560). *สภาพและปัญหาการบริหารกิจการนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา*. นครราชสีมา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา.
- สุทัศน์ สังคะพันธ์. (2557). *นวัตกรรมการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนและทักษะในศตวรรษที่ 21 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2550). *วิธีสอนภาษาอังกฤษ (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรุณี วิริยะจิตรา. (2555). *การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- Asher, J. (1982). *Learning Another Language Through Actions: The Complete Teacher's Guide Book*. California: Sky Oaks Publication.
- Krashen, S.D. and Terrel, T.D. (2015). *The Natural Approach Language Acquisition in the Classroom*. United Kingdom: Pergamon Press.